

USPOŘÁDANÝ VÝKLAD PŘEDKLADATELE NOVELY 262/2014 SB. K UPLATNĚNÍ 10% SAZBY DPH

Tento materiál shrnuje zdůvodnění překladaatele zákona č. 262/2014 Sb., kterým byla od 1.1.2015 zavedena druhá snížená sazba dph ve výši 10 %. Zákon yl projednán jako tisk Poslanecké sněmovny 251 a byl přijat 23.10.2014. Případné poznámky autora jsou provedeny červeně.

Seznam zboží, u kterého se uplatňuje druhá snížená sazba dph ve výši 10 %, obsahuje příloha č. 3a zákona o dph, a to do značné míry s odkazem na tzv. Kombinovanou nomenklaturu, jejíž znění pro rok 2015 je dostupné [zde](#) (NEK č. 1101 – 2014). Na uvedené stránce jsou dostupné též vysvětlivky ke Kombinované nomenklatuře z roku 2011 a následné doplňky těchto vysvětlivek.

Vysvětlivky ke KN se často odvolávají na vysvětlivky k harmonizovanému systému, které jsou v angličtině a francouzštině dostupné na stránkách WCO (World Customs Organization) [zde](#).

Příloha č. 3a byla přijata ve znění navrženém předkladatelem s jednou výjimkou – druhá snížená sazba ve výši 10 % se uplatňuje i u léků pro veterinární služby resp. veterinární lékařské účely (předložený návrh počítal s uplatněním jen u léků pro zdravotní služby resp. humánní lékařské účely.

Obsah

NEZBYTNĚ NUTNÁ DĚTSKÁ VÝŽIVA.....	2
Příslušná část přílohy č. 3a	2
Z obecné části důvodové zprávy komentující jednotlivé položky vybraného zboží.....	2
Z podrobného komentáře přílohy č. 3a	3
LÉKY	5
Příslušná část přílohy č. 3a	5
Z obecné části důvodové zprávy komentující jednotlivé položky vybraného zboží.....	5
Z podrobného komentáře přílohy č. 3a	5
KNIHY	6
Příslušná část přílohy č. 3a	6
Z obecné části důvodové zprávy komentující jednotlivé položky vybraného zboží.....	6
Z podrobného komentáře přílohy č. 3a	7

NEZBYTNĚ NUTNÁ DĚTSKÁ VÝŽIVA

Příslušná část přílohy č. 3a

Tato část přílohy byla proti vládnímu návrhu schválena beze změny

Kód nomenklatury sazebníku	celního	Název zboží
0402, 0404, 1901, 2106	-	Počáteční a pokračovací kojenecká výživa a potraviny pro malé děti.

Kódem nomenklatury celního sazebníku se pro účely zařazení zboží do příslušné sazby daně rozumí číselný kód popisu vybraných výrobků uvedený v celním sazebníku v platném znění⁷²⁾.

Druhé snížené sazbě daně podléhá zboží, které odpovídá současně kódu nomenklatury celního sazebníku a výslovně uvedenému slovnímu popisu k tomuto kódu v textové části této přílohy.

Počáteční a pokračovací kojeneckou výživou se pro účely zařazení zboží do příslušné sazby daně rozumí potraviny definované v článku 2 odst. 2 písm. c) a d) nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 609/2013 ze dne 12. června 2013, o potravinách určených pro kojence a malé děti, potravinách pro zvláštní lékařské účely a náhradě celodenní stravy pro regulaci hmotnosti a o zrušení směrnice Rady 92/52/EHS, směrnice Komise 96/8/ES, 1999/21/ES, 2006/125/ES a 2006/141/ES, směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/39/ES a nařízení Komise (ES) č. 41/2009 a (ES) č. 953/2009. Potravinami pro malé děti se rozumí potraviny definované v článku 2 odst. 2 písm. f) nařízení (EU) č. 609/2013.

Z obecné části důvodové zprávy komentující jednotlivé položky vybraného zboží

Do položky nezbytně nutná dětská výživa lze zařadit pouze takovou výživu, která odpovídá nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 609/2013 ze dne 12. června 2013 o potravinách určených pro kojence a malé děti, potravinách pro zvláštní lékařské účely a náhradě celodenní stravy pro regulaci hmotnosti a o zrušení směrnice Rady 92/52/EHS, směrnice 96/8/ES, 1999/21/ES, 2006/125/ES a 2016/141/ES, směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/39/Es a nařízení komise (ES) č. 41/2009 a (ES) č. 953/2009. Konkrétně se jedná o Kapitulu 1, čl. 1 odst. a) až c), přičemž tyto kategorie jsou upraveny i ve vyhlášce č. 54/2004 Sb., ze dne 30. ledna 2004, o potravinách určených pro zvláštní výživu a o způsobu jejich použití (dále jen „vyhláška“), kdy se jedná o potraviny určené pro počáteční a pokračovací kojeneckou výživu a výživu malých dětí podle § 4 odst. 1 písm. c) a d) a odst. 2 písm. a) až d) vyhlášky.“

Kategorie dětských výrobků je nyní v rámci Evropské unie již právně řízená nařízením Evropského Parlamentu a Rady (EU) č. 609/2013 (dále jen „nařízení“), které je platné a částečně účinné a má přímou závaznost pro všechny státy EU.

Nařízení podle č. 15 uvádí: „Pro určité skupiny obyvatel je omezený počet kategorií potravin jediným nebo částečným zdrojem výživy. Tyto kategorie potravin jsou nezbytně nutné pro regulaci určitých stavů nebo jsou zásadní pro splnění výživových požadavků určitých jednoznačně vymezených zranitelných skupin obyvatel. K těmto kategoriím potravin patří počáteční a pokračovací kojenecká výživa, obilné příkrmy a potraviny pro malé děti a potraviny pro zvláštní lékařské účely.“

Na základě výše uvedeného nařízení je nevhodné, a i zavádějící, označovat tento druh výživy za „nenahraditelnou dětskou výživu“ jelikož za nenahraditelné se z odborného hlediska považuje pouze mateřské mléko. Aby nedocházelo k zmatečnému výkladu pojmů a tříštění terminologie používá se v celém materiálu důvodové zprávy místo pojmu „nenahraditelná dětská výživa“ pojem „nezbytně nutná dětská výživa“.

Zavedením druhé snížené sazby DPH pro nezbytně nutnou dětskou výživu chtějí koaliční partneři především podpořit rodiny s dětmi. Rodiny s dětmi představují skupinu ještě více ohroženou chudobou než jiná významná ohrožená skupina, kterou představují důchodci. Zatímco čistý příjem bezdětného zaměstnance s prostřední (mediánovou) mzdou je podstatně vyšší než prostřední (mediánový) starobní důchod, rodina zaměstnanců s mediánovou hrubou mzdou se při dvou dětech dostane s příjmem na osobu významně pod úroveň důchodců s mediánovým starobním důchodem a po dobu pobírání rodičovského příspěvku je příjem na osobu významně pod úrovní mediánového starobního důchodu již při prvním dítěti. Porovnání čistých měsíčních příjmů na jednotlivé domácnosti je zpracováno v tabulce č. 1.

Čistý měsíční příjem v Kč (medián hrubé mzdy za rok 2012 činí 21 800 Kč)		
rodiny	na osobu	Typ domácnosti se dvěma dospělými
34 180	17 090	bez dětí
27 877	9 292	s jedním dítětem, jeden pobírá rodičovský příspěvek
35 297	11 766	s jedním dítětem, oba jsou v zaměstnání
28 994	7 249	se dvěma dětmi, jeden pobírá rodičovský příspěvek
36 414	9 104	se dvěma dětmi, oba jsou v zaměstnání
21 400	10 700	důchodci - medián starobního důchodu za rok 2012

Tabulka č. 1: Porovnání domácností s mediánovou hrubou mzdou za r. 2012

(zdroj údajů – ISPV a ČSSZ)

Tímto návrhem dojde k rozdělení dosavadní položky „Potraviny včetně nápojů atd.“ (dosavadní příloha č. 3) na výživu pro kojence a malé děti ve druhé snížené sazbě daně (10%) a na větší část položek potravin v první snížené sazbě daně (15%). Do druhé snížené sazby daně (10 %) tak nelze zařadit např. ovesné kaše, ovocné, zeleninové, ale i jiné přesnídávky.

Položku nenahraditelná dětská výživa (tak jak uvádí Koaliční smlouva) představuje správně pojem „nezbytně nutná dětská výživa“, podle nové přílohy č. 3a znamená zboží zařazené do NCS 0402, 0404, 1901, 2106 a je jí výživa pro kojence, tj. děti do ukončeného dvanáctého měsíce věku a malé děti, tj. děti od ukončeného jednoho roku do ukončeného třetího roku věku.

Z podrobného komentáře přílohy č. 3a

Počáteční a pokračující kojenecká výživa a potraviny pro malé děti odpovídá pojmu nenahraditelná dětská výživa (tak jak je uvádí Koaliční smlouva). Pojem použitý v koaliční smlouvě, věcně odpovídá pojmu „nezbytně nutná dětská výživa“, kterou je myšlena v příloze č. 3a pouze počáteční a pokračující kojenecká výživa (podle článku 1 odst. a) nařízení (EU) č. 609/2013) a potraviny pro malé děti (podle článku 1 odst. b) nařízení (EU) č. 609/2013), tj. děti do ukončeného dvanáctého měsíce věku a malé děti, tj. děti od ukončeného jednoho roku do ukončeného třetího roku věku (podle článku 2 odst. 2 písm. a) a b) nařízení (EU) č. 609/2013).

Používat pojem nenahraditelná dětská výživa v právním vymezení v kontextu se záměrem vlády tj. podpořit rodiny s dětmi by nebylo přiléhavé a bylo i zavádějící v souvislosti s definicemi užívanými nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 609/2013.

Do položky nezbytně nutná dětská výživa lze tedy zařadit pouze takovou výživu, která odpovídá definicím uvedeným v článku 2 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 609/2013 ze dne 12. června 2013, o potravinách určených pro kojence a malé děti, potravinách pro zvláštní lékařské účely a náhradě celodenní stravy pro regulaci hmotnosti a po zrušení směrnice Rady 92/52/EHS, směrnice Komise 96/8/ES, 1999/21/ES, 2006/125/ES a 2006/141/ES, směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/39/ES a nařízení Komise (ES) č. 41/2009 a (ES) č. 953/2009. Současně musí toto zboží splňovat vymezení kódu NCS 0402, 0404, 1901, 2106.

Tímto návrhem dojde k rozdělení dosavadní položky „Potraviny včetně nápojů atd.“ (dosavadní příloha č. 3) na výživu pro kojence a potraviny pro malé děti ve druhé snížené sazbě daně (10%) a na větší část položek potravin v první snížené sazbě daně (15%).

Konkrétně se jedná o:

- počáteční kojeneckou výživu, kterou se rozumí potraviny, které jsou určeny pro kojence během prvních měsíců života a které odpovídají samy o sobě výživovým požadavkům těchto kojenců až do doby zavedení vhodných příkrmů (článek 2 odst. 2 písm. c) nařízení (EU) č. 609/2013).

Do této kategorie potravin podle předpisu Ministerstva zdravotnictví, tj. vyhláška č. 54/2004 Sb., ze dne 30. ledna 2004, o potravinách určených pro zvláštní výživu a o způsobu jejich použití (dále jen „vyhláška“), patří rovněž počáteční mléčná výživa pro nedonošené děti a děti s nízkou porodní hmotností, mléčná výživa s hydrolyzovanou bílkovinou, určená k výživě kojenců a malých dětí s alergií na bílkovinu kravského mléka nebo k předcházení alergickým onemocněním, do které patří zejména přípravky s vysokým nebo nízkým stupněm hydrolýzy bílkoviny, speciální výrobky, jakými jsou mléka s nízkým obsahem laktózy, mléka antirefluxová, přípravky k obohacování mateřského mléka pro děti nízkých hmotnostních skupin, přípravky výživy na bázi aminokyselin pro kojence, výživa na bázi sóji.

Pro účely právní jistoty lze kategorie potravin vymežit výše uvedenou vyhláškou, i když bude časem zrušena.

- pokračovací kojeneckou výživu, kterou se rozumí potraviny, které jsou určeny pro kojence po zavedení vhodných příkrmů a které vytvářejí základní tekutý podíl postupně se rozšiřující smíšené stravy těchto kojenců (článek 2 odst. 2 písm. d) nařízení (EU) č. 609/2013),

- potravinami pro malé děti se rozumí potraviny, které jsou určeny ke splnění zvláštních požadavků zdravých kojenců při odstavování u zdravých malých dětí jako doplněk jejich stravy a/nebo k jejich postupnému přizpůsobování se běžnému stravu, kromě obilných příkrmů a mléčných nápojů a podobných výrobků určených malým dětem (článek 2 odst. 2 písm. f) nařízení (EU) č. 609/2013),

Do druhé snížené sazby daně nespádají potraviny uvedené v článku 2 odst. 2 písm. e) nařízení (EU) č. 609/2013, tedy obilné příkrmy a potraviny pro zvláštní lékařské účely uvedené v článku 2 odst. 2 písm. g) nařízení (EU) č. 609/2013.

LÉKY

Příslušná část přílohy č. 3a

Tato část přílohy byla proti vládnímu návrhu rozšířena o veterinární služby resp. lékařské účely – rozšíření přílohy oproti vládnímu návrhu označeno červeně

Kód nomenklatury sazebníku	celního	Název zboží
2843-2846, 2852, 3002, 3003, 3004, 3006		Radiofarmaka, očkovací látky, léky, kontrastní prostředky pro rentgenová vyšetření, diagnostické reagentie určené k podávání pacientům, chemické antikoncepční přípravky na hormonálním základě - určené pro zdravotní a veterinární služby, prevenci nemocí a léčbu pro humánní a veterinární lékařské účely.

Kódem nomenklatury celního sazebníku se pro účely zařazení zboží do příslušné sazby daně rozumí číselný kód popisu vybraných výrobků uvedený v celním sazebníku v platném znění⁷²⁾.

Druhé snížené sazbě daně podléhá zboží, které odpovídá současně kódu nomenklatury celního sazebníku a výslovně uvedenému slovnímu popisu k tomuto kódu v textové části této přílohy.

Z obecné části důvodové zprávy komentující jednotlivé položky vybraného zboží

U položky léky podle nové přílohy č. 3a bude možné uplatnit druhou sníženou sazbu daně u kódu NCS 2843-2846, 2852, 3002, 3003, 3004 a 3006. Dojde tak k rozdělení dosavadní položky „Farmaceutických výrobků“ (dosavadní příloha č. 3) na očkovací látky, léky, chemické antikoncepční přípravky na hormonálním základě (dále jen „léky“) ve druhé snížené sazbě daně (10%) a na farmaceutické výrobky v první snížené sazbě (15%). ~~Veterinární léčiva zůstávají v základní sazbě daně (21%).~~ **Poznámka: škrtnutá věta se neuplatní v důsledku přijatého pozměňovacího návrhu.**

Z podrobného komentáře přílohy č. 3a

U druhé položky léky bude možné uplatnit druhou sníženou sazbu daně podle kódu NCS 2843-2846, 2852, 3002, 3003, 3004, 3006. Dojde tak k rozdělení dosavadní položky „Farmaceutických výrobků“ (dosavadní příloha č. 3) na NCS 2843, 2844, 2845, 2846 a 2852 radiofarmaka, NCS 3002 očkovací látky, NCS 3003 a 3004 léky, NCS 3006 kontrastní prostředky pro rentgenová vyšetření, diagnostické reagentie určené k podávání pacientům a NCS 3006 chemické antikoncepční přípravky na hormonálním základě ve druhé snížené sazbě daně (10%) a na farmaceutické výrobky v první snížené sazbě (15%). Veterinární léčiva zůstávají v základní sazbě daně (21%).

Položka materiálu např. NCS 2941 antibiotika, zůstává podle přílohy č. 3 v první snížené sazbě daně (15%). Nutno je však rozlišovat případy, kdy je z uvedených materiálů vyroben výsledný výrobek. Např. mast vyrobená v lékárně, kde je tento materiál (antibiotika) součástí tohoto výsledného výrobku, je tento výrobek (mast) zařazen v NCS 3003 a podle přílohy č.3a tudíž spadá do druhé snížené sazby daně (10%).

KNIHY

Příslušná část přílohy č. 3a

Tato část přílohy byla přijata oproti vládou navrženému znění beze změny.

Kód nomenklatury sazebníku	celního	Název zboží
4901, 4903, 4904		- Tištěné knihy, obrázkové knihy pro děti; hudebniny, tištěné nebo ručně psané, též vázané nebo ilustrované.
Mimo zboží, kde reklama přesahuje 50% plochy.		

Kódem nomenklatury celního sazebníku se pro účely zařazení zboží do příslušné sazby daně rozumí číselný kód popisu vybraných výrobků uvedený v celním sazebníku v platném znění⁷²⁾.

Druhé snížené sazbě daně podléhá zboží, které odpovídá současně kódu nomenklatury celního sazebníku a výslovně uvedenému slovnímu popisu k tomuto kódu v textové části této přílohy.

Tištěnou knihou se pro účely zařazení zboží do příslušné sazby daně rozumí též knihy reprodukováné kopírovacím strojem, pod kontrolou zařízení pro automatizované zpracování dat, ražením, fotografováním, fotokopírováním, termokopírováním nebo psáním na psacím stroji.

Obrázkovou knihou pro děti se pro účely zařazení zboží do příslušné sazby daně rozumí kniha pro děti, ve které je hlavní náplní ilustrace a text má podružný význam.

Reklamou se pro účely zařazení zboží do příslušné sazby daně rozumí reklama podle zákona č. 40/1995 Sb., o regulaci reklamy a o změně a doplnění zákona č. 468/1991 Sb., o provozování rozhlasového a televizního vysílání, ve znění pozdějších předpisů, ve znění pozdějších předpisů.

Z obecné části důvodové zprávy komentující jednotlivé položky vybraného zboží

Položku knihy bude možné nově zařadit do druhé snížené sazby daně (10%) podle NCS 4901, 4903, 4904. Tímto vymezení dojde k rozdělení dosavadní položky „Knihy, brožury, letáky, prospekty, noviny a časopisy atd.“ (dosavadní příloha č. 3) na zboží v první snížené sazbě daně (15%) a na knihy, obrázkové knihy pro děti a hudebniny ve druhé snížené sazbě daně (10%). Do druhé snížené sazby daně lze zařadit pouze takové knihy, které odpovídají vymezení HS a výslovně uvedenému slovnímu popisu k tomuto kódu v textové části této přílohy a současně u nich nesmí podíl plochy reklamy překročit 50%. Do druhé snížené sazby daně (10%) tedy nebudou zařazeny noviny, časopisy, omalovánky, kartografické výrobky atd. a rovněž knihy, obrázkové knihy a hudebniny, které mají více, jak 50% podíl reklamy a zůstávají proto i nadále v základní sazbě daně (21%).

Z podrobného komentáře přílohy č. 3a

Poslední třetí položkou přílohy č. 3a jsou knihy, které bude možné nově zařadit do druhé snížené sazby daně podle NCS 4901, 4903, 4904. Tímto vymezení dojde k rozdělení dosavadní položky „Knihy, brožury, letáky, prospekty, noviny a časopisy atd.“ (dosavadní příloha č. 3) v první snížené sazbě daně (15%) a na knihy ve druhé snížené sazbě daně (10%). Do druhé snížené sazby daně (10%) lze zařadit pouze takové knihy, které odpovídají vymezení NCS a výslovně uvedenému slovnímu popisu k tomuto kódu v textové části této přílohy a současně nesmějí překročit 50% podíl plochy reklamy. Do druhé snížené sazby daně nelze tedy zařadit noviny, časopisy, omalovánky, kartografické výrobky atd. Do této položky nelze ani zařadit ostatní knihy, které mají více, jak 50% podíl reklamy a zůstávají i nadále v základní sazbě daně (21%).

Do druhé snížené sazby daně lze zařadit podle NCS 4901 tištěné knihy, podle NCS 4903 obrázkové knihy a podle NCS 4904 hudebniny, tištěné nebo ručně psané, též vázané nebo ilustrované. Všechny tyto položky nesmějí mít více jak 50% podíl reklamy.